

ELŐTERJESZTÉS

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának

Közművelődési és Oktatási Bizottságának 2024.03.19-i ülésére

Tárgy: Újabb javaslat a zarándokhelyé vált újpesti Tanácsköztársaság-emlékmű elszállítására a Memento Parkba

Tisztelt Közművelődési és Oktatási Bizottság!

Az újpesti Szabadság parkban található Tanácsköztársaság-emlékmű (a Magyar Vörös Hadsereg Harcosa c. szobor) körüli vita a rendszerváltás óta tart és megosztja Újpest közvéleményét. 2015-ben a képviselő-testület határozatot fogadott el arról, hogy a szobornak nincs keresnivalója a város közterületein és rendelkezett a szobor elszállíttatásáról. A határozatot azonban sem az akkori fideszes helyi városvezetés, sem a fideszes vezetésű Fővárosi Önkormányzat nem hajtotta végre. A fülkeforradalom révén hatalomra került Fidesz úgy 9 éven át úgy gondolta, hogy nem feladata a Tanácsköztársaság-emlékmű ügyének rendezése. Talán azt gondolták, hogy ha nem háborgatják a Kádár-nosztalgiaiban élő idős újpestieket ezzel az üggyel, akkor azok majd rájuk szavaznak 2019-ben is, azonban az eredmény közismert. Sajnos az újpesti jobboldali, polgári, konzervatív közösségek sem tudták rákényszeríteni a 2010 és 2019 között a várost irányító képviselőiket és városvezetőiket arra, hogy lépjenek a szobor elszállításának ügyében, így valahol ők is megérdemlik, hogy nap mint nap a vörös diktatúrának emléket állító szobor előtt / mellett kelljen elhaladniuk.

2019-et követően kétszer is tárgyalta már ez a bizottság és a képviselő-testület is a szobor ügyét, tekintettel arra, hogy a jelenlegi városvezetés ígéretet tett a szobor elszállítására. (Csak Székesdűlő képviselője, Czinke Sára szavazott annak idején a szobor maradása mellett.) Ezt bizonyítja az is, hogy Czigler László alpolgármester sikeresen szerezte be a Memento Park befogadó nyilatkozatát a szoborra vonatkozóan. A Szoborpark – bár megtelt és több műalkotást már nem kíván befogadni – az újpesti Tanácsköztársaság-emlékművel kapcsolatban kivételt tett és mindmáig várja a szobrot a gyűjteményébe. Sajnos ez mindmáig nem történt meg, politikai döntés hiányában.

A helyzeten az sem változtatott, hogy az orosz-ukrán háború kitörését követően Közép-Európán újra végigsöpört egy „szobordöntögetési láz”, melynek keretében több tucat kommunista emlékművet romboltak le, szállítottak el közterületekről a Baltikumban, Lengyelországban és a volt Csehszlovákiában. Hazánkban – a Jobbik mellett – a Momentum is elkezdte követelni a Szabadság téri szovjet hősi emlékmű elszállítását. Ennek ellenére ebből a hullámból mi Újpesten semmit nem tapasztaltunk, hiszen a szobor elszállítását ezt követően is politikai okok miatt gátolja a helyi városvezetés.

Új helyzetet teremtett azonban, hogy 2024. március 17-én a Munkásőr Emléktársaság (immár nem első alkalommal) megemlékezést tartott a szobor tövében és megkoszorúzták azt. Ehhez természetesen alkotmányos joguk van, még akkor is, ha ugyanezt a jogot szellemi elődeik évtizedeken át megtagadták a magyar néptől. A megemlékezésen munkásőr egyenruhában és vöröscsillagos karszalagban jelentek meg a kommunisták, felszólalásaik során pedig a tanácsköztársaságot, a proletárdiktatúrát és a kommunizmust dicsőítették, a tömeggyilkos Kun Bélát és Szamuely Tibort dicsőítették. A helyszínen egyébként megjelentek a nemzeti radikális szervezetek képviselői is mintegy

25 fővel, akik tiltakoztak a rendezvénnyel kapcsolatban és arra a kettős mércére kívánták felhívni a figyelmet, hogy míg a magyar állam karhatalma rendre betilt nemzeti rendezvényeket, addig a kommunisták rendezvényeit viszont annak ellenére is védi, hogy az Alaptörvény U cikke szerint „A Magyar Szocialista Munkáspárt és jogelődei, valamint a kommunista ideológia jegyében kiszolgáltatásukra létrehozott egyéb politikai szervezetek bűnöző szervezetek voltak, amelyek vezetői el nem évülő felelősséggel tartoznak.” A megemlékezőket nem tántorította el az a történelmi tény sem, hogy 1919. június 24-én egyedül épp Újpesten volt szervezett, munkások által kirobbantott ellenforradalmi megmozdulás, mely során 9 újpesti munkást végeztek ki a kommunisták. Az sem hatotta meg őket, hogy a szóban forgó emlékművet 1959-ben, épp Manseld Péter kivégzésének a napján avatták fel, a Tanácsköztársaság kikiáltásának 40. évfordulójának alkalmából.

Ugyanakkor ez a megemlékezés nem jöhetett volna létre, ha Újpest városa rég végrehajtotta volna saját, mindmáig érvényben lévő 56/2015 (II.26) számú határozatát és elszállította volna a szobrot.

Tekintettel arra a tényre, hogy a Tanácsköztársaság-emlékmű az utóbbi években a kommunisták és a munkásörök zarándokhelyévé vált és megemlékezésük már ellentüntetést is vonz, eljött az ideje újragondolni a korábban már elfogadott rendelet megerősítését, annak végrehajtását és a szobor valódi elszállítását. Javaslatot teszek arra, hogy az emlékmű egyszer és mindenkorra kerüljön elszállításra, megakadályozandó azt, hogy a szobor tövében minden évben kommunisták tartsanak gyűléseket.

HATÁROZATI JAVASLAT

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának Közművelődési és Oktatási Bizottsága az utóbbi években a kommunisták és munkásörök zarándokhelyévé vált, az újpesti Szabadság parkban található Tanácsköztársaság-emlékmű (A Magyar Vörös Hadsereg harcosa c. alkotás) ügyét megtárgyalta és megállapította, hogy az 56/2015 (II.26) számú önkormányzati határozat az elmúlt kilenc évben nem került végrehajtásra.

Ezért a Bizottság úgy dönt, hogy megerősíti és végrehajtja az 56/2015 (II.26) számú határozatban foglaltakat, felkéri Újpest polgármesterét, hogy tegyen előterjesztést a Fővárosi Közgyűlésben arra, hogy a nevezett emlékmű a jelenleginél méltóbb helyre, a Memento Parkba kerüljön átszállításra a közeljövőben.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Szabó Balázs

önkormányzati képviselő

Budapest, 2024. március 19.